

Kan vi stole på at våre myndigheter forvalter våre naturressurser forsvarlig?

Undertegnede har med interesse fulgt Fædrelandsvennens artikler om utviklingen i kommuneøkonomien på Agder. Den nye rådmannen i Birkenes sier at valget er eiendomsskatt eller vindmøller etter at kommunen i flere år har drevet over evne. Det er i en slik situasjon lett å forstå at noen vindkraftmillioner kommer som «manna fra himmelen».

Kvinesdal kommune endret nylig sitt standpunkt til vindmøller på Kvinesheia fra nei til ja, etter at SAE Vind hadde lagt 15 millioner «på bordet». NVE opplyser at kommunens innstilling var avgjørende for at konsesjon ble gitt. Eksempelene viser at kommuneøkonomien kan avgjøre om store uberørte naturområder skal forvandles til industriområder og er en aktuell problemstilling i en rekke kommuner over det ganske land.

Er det slik kommunene på Agder ønsker at våre naturressurser skal forvaltes?

Vi lever i et samfunn hvor det i økende grad skapes forventninger om at det offentlige skal ta ansvar for våre liv fra vugge til grav. Kommunenes økonomi viser at vi investerer over evne og at vi har bevilget oss goder vi ikke har råd til. Det mest skremmende med avisens reportasjer er at våre politikere ikke angrer på sine investeringer eller har vært villig til å ta grep for å bedre situasjonen.

Er det da sannsynlig at noen vindmillioner vil være en langsiktig løsning?

I følge LO har realinntekten i Norge vokst med 65 % de siste 30 årene og vi kan i dag nyte verdens høyeste levestandard. Det skremmende er, at aldri tidligere har så mange mennesker hatt så store problemer med å finne seg til rette i verdens rikeste land. Aldri tidligere har så mange unge droppet ut av skolen og aldri tidligere har så mange av oss levd på trygd.

Er økt forbruk og flere materielle goder vårt svar for å sikre klodens klima og høyne vår livskvalitet?

Jordas klima er i endring og det er alminnelig akseptert at dette har sammenheng med menneskeskapte utslipp av klimagasser gjennom vår bruk av fossile energikilder. Det er stor politisk enighet om at vi bør ta dette på alvor og handle etter føre var prinsippet, samt medvirke til at verdens nasjoner iverksetter tiltak før det er for sent.

Det er ikke vanskelig å være enig i dette, men det store spørsmålet er om de tiltak våre myndigheter er iferd med å gjennomføre, er veloverveide og har ønsket effekt?

Vi må som borgere kunne kreve at det er en fornuftig balanse mellom de tiltak som gjennomføres, den reduksjon av klimagasser som kan forventes, de naturverdier vi som nasjon ofrer og de ulemper vi som borgere påføres.

Vår vannkraft setter Norge i en unik situasjon når det gjelder grønn energi. Vi har i de siste seks årene i gjennomsnitt hatt et kraftoverskudd på omlag 5 %. Mildere klima med mer nedbør, kombinert med økt fokus på energiøkonomisering i bygninger og industri, vil helt uavhengig av et felles sertifikatmarked med Sverige, gi et betydelig kraftoverskudd i årene som kommer. Dette på tross av at vårt elektrisitetsforbruk per innbygger i 2009 ifølge IEA var 1,7 ganger høyere enn i Sverige og 3,8 ganger høyere enn i Danmark. Hovedårsaken til de store forskjellene er vår bruk av strøm til oppvarming.

En rapport utarbeidet av Miljøstiftelsen Bellona og Siemens, viser at vi ved å skifte ut eksisterende teknologi med ny teknologi kan frigjøre 21 TWh eller tilsvarende 20 prosent av Norges forbruk. Anvendelse av ny teknologi kan følgelig frigjøre energi tilsvarende alt forbruk i 1 million husstander. Disse tiltak vil isolert sett være bedriftsøkonomisk lønnsomme og i tillegg spare samfunnet for store investeringer i nye kraftanlegg og overføringslinjer.

At disse tiltak, når det gjelder økonomisk støtte, ikke i det minste sidestilles med støtte til ny kraftproduksjon, setter vår milliardstøtte til mer fornybar energi i et underlig lys.

Situasjonen i verden når det gjelder energi er i følge IEA, at fossile energikilder i 2011 utgjorde over 81% av verdens energiforbruk. BRICS landene sammen med USA sto alene for omlag 57 % av verdens utslipp av klimagasser i 2009. Uten en bindende avtale hvor disse landene deltar, vil det bety lite om EU med sine 15% - eller Norge med sin 0,13% andel av verdens utslipp, reduserer sine utslipp.

Olje står i dag for omlag 40% av verdens energiforbruk og genererer omlag 38 % av de menneskeskapte klimagasser på kloden. Når det gjelder den norske oljeproduksjonen nådde denne sin topp i 2001 og 10 år senere var produksjonen sunket med nesten 45%. Naturen har brukt millioner av år på å skape våre fossile energikilder som vi er i ferd med å forbruke i løpet av noen «lotto-generasjoner».

Norge ønsker å fremstå på den internasjonale arena som verdens mest miljøbevisste land. Det bør derfor være et tankekors for oss alle at vi i 2012 investerer omlag 200 milliarder kroner på norsk sokkel, for fortsatt å kunne utvinne mer olje & gass i høyt tempo. Store deler av virksomheten skjer i nordområdene med ekstreme klimatiske forhold og med høy risiko for alvorlige ulykker. Oljeindustrien står alene for 27 % av Norges totale utslipp av klimagasser og sysselsetter i dag omlag 210.000 personer.

Olje er selve livsnerven i dagens økonomiske verden og driver mer enn 95 % av all transport globalt. Oljen gjør vår hverdag enkel og behagelig. Så lenge det er slik, lever vi alle i en "kollektiv bevisstløshet" og nekter å erkjenne at olje er en begrenset ressurs. Ingen kan i dag si noe sikkert om hvor lenge «oljealderen» vil vare. En verden uten olje vil kreve en helt ny livsstil av oss alle og vil innebære en lang & smertelig omstilling som dagens demokratier så langt ikke har vært villig til å ta på alvor.

Oljen er blitt vårt samfunns "narkotikum" og er grunnlaget for vår store velstand.

Norsk klimapolitikk er et klassisk eksempel på en sak som er korrumpert av særinteresser. Energi-lobbyen har i allianse med store deler av miljøbevegelsen klart å skape et klimahysteri som har forført oss alle, og resultert i fullt gjennomslag i alle politiske partier for at vi stadig trenger mer energi. Presse & media har vist liten kritisk sans og fulgt opp med bred omtale av de oppleste sannheter.

Det har derfor så langt vært liten vilje til å gi kritiske røster spalteplass og til å komme til orde i den offentlige debatten.

Dagens klimapolitikk er basert på synsing og mangler faktabaserte utredninger. Mange prosjekter bygger på en overdreven tekno optimisme uten tilstrekkelig kompetanse om natur & biologi, og mangler en realistisk holdning til Norges betydning i global sammenheng. Det beste man kan si om denne politikken er at våre myndigheter har fått flertallet i befolkningen til å tro at vi er en ansvarlig nasjon, slik at vi med «god samvittighet» kan fortsette å utvinne olje & gass fra norsk sektor i høyt tempo.

Våre «grønne sertifikater» er blitt vår tids «avlatsbrev».

Resultatet av dagens politikk er at store naturverdier helt unødvendig raseres, da nye kraftverk med tilhørende massiv nettutbygging krever store naturinngrep. Av de mer enn tusen kvadratkilometer med inngrepsfri natur (INON) som har gått tapt i løpet av de siste fem årene står energiltak alene for mer enn 40 prosent. Våre kraftlinjer har allerede i dag en samlet lengde på mer enn tre ganger rundt jorda og Statnett planlegger å bygge ut nettet for 50-70 milliarder i årene som kommer.

«Grønne sertifikater» vil i tillegg fram til 2035 koste norske kraftkunder anslagsvis 50 milliarder kroner ved en midlere sertifikatpris i markedet på 25 øre/kWh.

Norges installerte kraftkapasitet er i dag på omlag 30 GW, mens det i EU samlet er installert omlag 1000 GW, herav omlag 100 GW vindkraft. Vår samlede overføringskapasitet mot utlandet er i dag på 3,7 GW og den er planlagt utvidet til 10,7 GW. Kapasiteten på en ny kabel er typisk 1,4 GW. Det sier seg derfor selv at vårt bidrag når det er vindstille på kontinentet vil være meget begrenset. Drømmen om Norge som Europas grønne batteri er et fantasifoster uten rot i virkeligheten.

El-sertifikatene gjør det mulig å bygge ut 13,2 TWh fornybar energi fram mot 2020. Siden Norge allerede har et betydelig kraftoverskudd, må strømmen eksporteres for å unngå et for stort fall i strømprisene i Norge. Kapasiteten mot utlandet er imidlertid for liten, slik at strømprisene vil falle. For hvert øre som den gjennomsnittlige kraftprisen per år faller, vil norske kraftprodusenter tape mer enn en milliard kroner.

Når vi vet at mer enn 90% av Norges energiverk eies av stat og kommuner, kan vindkraftmillionene fort bli en ny nær «Terra opplevelse» i en rekke kommuner.

Klimakvotene i EU ligger fast frem til 2020 og økt norsk krafteksport vil derfor ikke ha betydning for EUs utslipp av klimagasser. Norske politikere sier at vi må tenke langsiktig og at klimakvotene skal reduseres. Riktig nok, men er det i dagens økonomiske situasjon i EU realistisk og hvor lang levetid har en vindmølle?

Våre myndigheter har de aller beste intensjoner når det gjelder å forvalte våre naturressurser og ivareta dets biologiske mangfold, men når det kommer til kraftutbygging har gjeldende lover liten eller ingen verdi. I vår landsdel er konsesjonen til Lista Vindkraftverk i så måte et skremmende eksempel. Her ble konsesjon gitt på tross av entydige råd fra staten sine egne stedlige representanter og fagmiljøer.

Lovgivningen gir uttrykk for mange gode verdier og hensyn, men flere lovbestemmelser er i praksis tomme floskler. Prinsippet om bærekraftig utvikling sier ikke mer enn hva den enkelte beslutningstaker finner som formålstjenlig i den enkelte sak på bakgrunn av de politiske signaler som er gitt.

Det er et skremmende paradoks at det er de samme fagmiljøene i NVE som både gir konsesjon og som behandler klagen på sine egne beslutninger. Dersom klagen ikke tas til følge, avgir NVE sin innstilling til sin oppdragsgiver OED, for endelig avgjørelse. Denne praksis er i strid med gjeldene rettsprinsipper og er gjentatte ganger blitt påtalt av EU, da den ikke sikrer en uholdt og nøytral vurdering av klagen.

Det som nylig kom fram i NRK programmet «Brennpunkt» synliggjorde de aktuelle problemstillinger for oss alle og viste at innføringen av «Grønne sertifikater» mangler nødvendige faglige utredninger. Konsekvensen er massivt misbruk av fellesskapets ressurser og en meningsløs ødeleggelse av store naturverdier.

Norges befolkning har nylig gjennom rapporten fra 22. juli kommisjonen grundig fått synliggjort hvor mangelfullt våre myndigheter har ivaretatt vår sikkerhet. Ut fra hva som er avdekket når det gjelder vår energipolitikk, er det mye som tyder på at det er behov for en nøytral kommisjon også på dette området.

Med vennlig hilsen

Helge B. Risnes

Briseid Gård

4770 Høvåg